

اعلامیه جهانی حقوق بشر

مقدمه

از آنجا که شناسائی حیثیت ذاتی کلیهٔ اعضای خانواده بشری و حقوق یکسان و انتقال ناپذیر آنان اساس آزادی و عدالت و صلح را در جهان تشکیل میدهد

،از آنجا که عدم شناسائی و تحقیر حقوق بشر منتهی به اعمال وحشیانه‌ای گردیده است که روح بشریت را یعصیان واداشته و ظهور دنیائی که در آن افراد بشر در بیان و عقیده آزاد و از ترس و فقر فارغ باشند بعنوان بالاترین آمال بشر اعلام شده است

،از آنجا که اساساً حقوق انسانی را باید با اجرای قانون حمایت کرد تا بشر بعنوان آخرین علاج بقیام بر ضد ظلم و فساد مجبور نگردد

،از آنجا که اساساً لازم است توسعه روابط دوستانه بین ملل را مورد تشویق قرار داد

،از آنجا که مردم ملل متحد ایمان خود را بحقوق اساسی بشر و مقام و ارزش فرد انسانی و تساوی حقوق مرد و زن مجدداً در منشور اعلام کرده‌اند و تصمیم‌راسخ گرفته‌اند که به پیشرفت اجتماعی کمک کنند و در محیطی آزادتر وضع زندگی بهتری بوجود آورند

،از آنجا که دول عضو متعهد شده‌اند که احترام جهانی و رعایت واقعی حقوق بشر و آزادی‌های اساسی را با همکاری سازمان ملل متحد تأمین کنند

،از آنجا که حسن تفاهم مشترکی نسبت باین حقوق و آزادیاها برای اجرای کامل این تعهد کمال اهمیت را دارد

تر مد نظر داشته باشند و مجاهدت کنند که بوسیلهٔ تعلیم و تربیت احترام این حقوق و آزادیاها توسعه یابد و با تدابیر تدریجی ملی و بین‌المللی، شناسائی و اجرای واقعی و حیاتی آنها، چه در میان خود ملل عضو و چه در بین مردم کشورهای که در قلمرو آنها میباشند، تأمین گردد

مادهٔ اول

،تمام افراد بشر آزاد دنیا میبایند و از لحاظ حیثیت و حقوق با هم برابرند. همه دارای عقل و وجدان میباشند و باید نسبت ببیکدیگر با روح برادری رفتار کنند

مادهٔ دوم

،هر کس میتواند بدون هیچگونه تمایز مخصوصا از حیث نژاد،رنگ، جنس، زبان، مذهب، عقیدهٔ سیاسی یا هر عقیده دیگر و همچنین ملیت، وضع اجتماعی، ثروت، ولادت یا هر موقعیت دیگر، از تمام حقوق و کلیهٔ آزادی‌هائیکه در اعلامیه ذکر حاضر شده است، بهره‌مند گردد

،بعلاوه هیچ تبعیضی بعمل نخواهد آمد که مبتنی بر وضع سیاسی، اداری و قضائی یا بین‌المللی کشور یا سززمینی باشد که شخص بان تعلق دارد، خواه این کشور مستقل، تحت قیومیت یا غیر خودمختار بوده یا حاکمیت آن بشکلی محدود شده باشد

مادهٔ سوم

،هر کس حق زندگی، آزادی و امنیت شخصی دارد

مادهٔ چهارم

،احدی را نمیتوان در بردگی نگاهداشت و داد و ستد بردگان بهر شکلی که باشد ممنوع است

مادهٔ پنجم

،احدی را نمیتوان تحت شکنجه یا مجزات یا رفتاری قرار داد که ظالمانه و یا بر خلاف انسانیت و شئون بشری یا مومن باشد

مادهٔ ششم

،هر کس حق دارد که شخصیت حقوقی او در همه‌جا بعنوان یک انسان در مقابل قانون شناخته شود

مادهٔ هفتم

،همه در برابر قانون مساوی هستند و حق دارند بدون تبعیض و باالسویه از حمایت قانون برخوردار شوند. همه حق دارند در مقابل هر تبعیضی که ناقض اعلامیه حاضر باشد و بر علیه هر تحریکی که برای چنین تبعیضی بعمل آید بطور تساوی از حمایت قانون بهره‌مند شوند

مادهٔ هشتم

،در برابر اعمالی که حقوق اساسی فرد را مورد تجاوز قرار بدهد و آن حقوق بوسیله قانون اساسی یا قانون دیگری برای او شناخته‌شده باشد، هر کس حق رجوع مؤثر بمحاکم ملی صالحه دارد

مادهٔ نهم

،احدی نمیتواند خودسرانه توقیف - حبس یا تبعید بشود

مادهٔ دهم

،هر کس با مساوات کامل حق دارد که دعوائش بوسیله دادگاه مستقل و بی‌طرفی، منصفانه و علناً رسیدگی بشود و چنین دادگاهی درباره حقوق و الزامات او یا هر اتهام جزائی که باو توجه پیدا کرده باشد اتخاذ تصمیم بنماید

مادهٔ یازدهم

،هر کس که به بزه‌کاری متهم شده باشد بی‌گناه محسوب خواهد شد تا وقتیکه در جریان یک دعوائ عمومی که در آن کلیه تضمین‌های لازم برای دفاع او تأمین شده باشد تفسیر او قانوناً محرز گردد

،هیچکس برای انجام یا عدم انجام عملی که در موقع ارتکاب، آن عمل بموجب حقوق ملی یا بین‌المللی جرم شناخته نمیشده است محکوم نخواهد شد. بهمین طریق هیچ مجزائی شدیدتر از آنچه که در موقع ارتکاب جرم بدان تعلق میگرفت درباره احدی اعمال نخواهد شد

مادهٔ دوازدهم

،احدی در زندگی خصوصی، امور خانوادگی، اقامتگاه یا مکاتبات خود، نباید مورد مداخله‌های خودسرانه واقع شود و شرافت و اسم و رسمش نباید مورد حمله قرار گیرد. هر کس حق دارد که در مقابل اینگونه مداخلات و حملات مورد حمایت قانون قرار گیرد

مادهٔ سیزدهم

،هر کس حق دارد که در داخل هر کشوری ژادانه عبور و مرور کند و محل اقامت خود را انتخاب نماید

،هر کس حق دارد هر کشوری و از جمله کشور خود را ترک کند یا به کشور خود باز گردد

مادهٔ چهاردهم

،هر کس حق دارد در برابر تعقیب شکنجه و ژار پناهگاهی جستجو کند و در کشورهای دیگر پناه اختیار کند

،در موردی که تعقیب واقعاً مبتنی بجرم عمومی و غیرسیاسی یا رفتارهایی مخالف با اصول و مقاصد ملل متحد باشد، نمیتوان از این حق استفاده نمود

مادهٔ پانزدهم

،هر کس حق دارد که دارای تابعیت باشد

،احدی را نمی‌توان خودسرانه از تابعیت خود یا از حق تغییر تابعیت محروم کرد

مادهٔ شانزدهم

،هر زن و مرد بالغی حق دارند بدون هیچگونه محدودیت از نظر نژاد، ملیت، تابعیت یا مذهب با همدیگر زناشویی کنند و تشکیل خانواده دهند. در تمام مدت زناشویی و هنگام انحلال آن، زن و شوهر در کلیه امور مربوط بازتواج، دارای حقوق مساوی میباشند

،ازتواج باید با رضایت کامل و ژادانه زن و مرد واقع شود

،خانواده رکن طبیعی و اساسی اجتماع است و حق دارد از حمایت جامعه و دولت بهره‌مند شود

مادهٔ هفدهم

،هر شخص منفرداً یا بطور اجتماعی حق مالکیت دارد

،احدی را نمیتوان خودسرانه از حق مالکیت محروم نمود

مادهٔ هیجدهم

دان و مذهب بهره‌مند شود. این حق متضمن آزادی تغییر مذهب یا عقیده و همچنین متضمن آزادی اظهار عقیده و ایمان میباشد و نیز شامل تعلیمات مذهبی و اجرای مراسم دینی است. هر کس میتواند از این حقوق منفرداً یا مجتمعاً بطور خصوصی یا بطور عمومی برخوردار باشد

مادهٔ نوزدهم

،هر کس حق آزادی عقیده و بیان دارد و حق مزبور شامل آنست که از داشتن عقاید خود بیم و اضطرابی نداشته باشد و در کسب اطلاعات و افکار و در اخذ و انتشار آن بتمام وسائل ممکن و بدون ملاحظات مرزی آزاد باشد

مادهٔ بیستم

،هر کس حق دارد ژادانه مجامع و جمعیت‌های مسالمت‌آمیز تشکیل دهد

،هیچکس را نمیتوان مجبور بشرکت در اجتماعی کرد

مادهٔ بیست و یکم

،هر کس حق دارد در اداره امور عمومی کشور خود، خواه مستقیماً و خواه با وساطت نمایندگانی که ژادانه انتخاب شده باشند شرکت جوید

،هر کس حق دارد با تساوی شرایط، بمشاغل عمومی کشور خود نائل آید

اساس و منشأ قدرت حکومت، لادهٔ مردم است، این لاده باید بوسیله انتخاباتی اراز گردد که از روی صداقت و بطور انواری صورت پذیرد. انتخابات باید عمومی و با رعایت مساوات باشد و بارأی مخفی یا طریقه‌ای نظیر آن انجام گیرد که ژادی رأی‌را تأمین نماید

مادهٔ بیست و دوم

هر کس بعنوان عضو اجتماع حق امنیت اجتماعی دارد و مجاز است بوسیله مساعی ملی و همکاری بین‌المللی حقوق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی خودرا که لازمهٔ مقام و نمود ژادانه شخصیت او است با رعایت تشکیلات و منابع هر کشور بدست آورد

مادهٔ بیست و سوم

هر کس حق دارد کار کند، کار خودرا ژادانه انتخاب نماید، شرایط منصفانه و رضایت بخشی برای کار خواستار باشد و در مقابل بیکاری مورد حمایت قرار گیرد

، همه حق دارند که بدون هیچ تبعیضی، در مقابل کار مسلولی، اجرت مسلولی دریافت دارند

، هر کس که کار میکند بمزد منصفانه و رضایت بخشی ذیحق میشود که زندگی او و خانواده‌اش را موافق شئون انسانی تأمین کند و آثرا در صورت لزوم با هر نوع وسائل دیگر حمایت اجتماعی تکمیل نماید

، هر کس حق دارد که برای دفاع از منافع خود با دیگران اتحادیه تشکیل دهد و در اتحادیه‌ها نیز شرکت کند

مادهٔ بیست و چهارم

، هر کس حق استراحت و فراغت و تفریح دارد و بخصوص بمحدودیت معقول ساعات کار و مرخصی‌های انواری با اخذ حقوق ذیحق میباشد

مادهٔ بیست و پنجم

خوفاک و مسکن و مراقبت‌های طبیی و خدمات لازم اجتماعی تأمین کند و همچنین حق دارد که در مواقع بیکاری، بیماری، نقص اعضاء، بیوگی، پیری یا در تمام موارد دیگری که بععل خارج از اردهٔ انسان وسائل امرار معاش از دست رفته باشد از شرایط آبرومدانه زندگی برخوردار شود

، ماوران و کودکان حق دارند که از کمک و مراقبت مخصوصی بهره‌مند شوند، کودکان چه بر اثر ازنواج و چه بدون ازنواج بدنیا آمده باشند، حق دارند که همه از یکنوع حمایت اجتماعی برخوردار شوند

مادهٔ بیست و ششم

، از آموزش و پرورش بهره‌مند شود. آموزش و پرورش لافل تا حدودی که مربوط بتعلیمات ابتدائی و اساسی است باید مجانی باشد، آموزش ابتدائی اجباری است. آموزش حرفه‌ای باید با شرایط تساوی کامل بروی همه باز باشد تا همه بنا باستعداد خود بتوانند از آن بهره‌مند گردند

، هر کس را بحد اکمل رشد آن برساند و احترام حقوق و ژادی‌های بشررا تقویت کند. آموزش و پرورش باید حسن تفاهم، گذشت و احترام عقاید مخالف و دوستی بین تمام ملل و جمعیت‌های نژادی یا مذهبی و همچنین توسعه فعالیت‌های ملل متحدرا درراه حفظ صلح تسهیل نماید

، پدر و مادر در انتخاب نوع آموزش و پرورش فرزندان خود نسبت بدیگران اولویت دارند

مادهٔ بیست و هفتم

، هر کس حق دارد ژادانه در زندگی فرهنگی اجتماعی شرکت کند، از فنون و هنرها متمتع گردد و در پیشرفت علمی و فوائد آن سهیم باشد

، هر کس حق دارد از حمایت منافع معنوی و مادی آثار علمی، فرهنگی یا هنری خود برخوردار شود

مادهٔ بیست و هشتم

، هر کس حق دارد برقراری نظمی را بخواهد که از لحاظ اجتماعی و بین‌المللی حقوق و ژادی‌هایی‌را که در این اعلامیه ذکر گردیده است تأمین کند و آنها را بمورد عمل بگذارد

مادهٔ بیست و نهم

، هر کس در مقابل آن جامعه‌ای وظیفه دارد که رشد ژاد و کامل شخصیت او را میسر سازد

س در اجرای حقوق و استفاده از ژادبهای خود فقط تابع محدودیت‌هاییست که بوسیلهٔ قانون منحصرأ بمنظور تأمین شناسائی و مراعات حقوق و ژادبهای دیگران و برای رعایت مقتضیات صحیح اخلاقی و نظم عمومی و رفاه همگانی در شرایط یک جامعه دموکراتیک وضع گردیده است

، این حقوق و ژادبها در هیچ موردی نمی‌تواند بر خلاف مقاصد و اصول ملل متحد اجرا گردد

مادهٔ سیام

، هیچیک از مقررات اعلامیه حاضر نباید طوری تفسیر شود که متضمن حقّی برای دولتی یا جمعیتی یا فردی باشد که بموجب آن بتوانند هر یک از حقوق و ژادبهای مندرج در این اعلامیه را از بین ببرند و یا در آن راه فعالیتی بنمایند